

D ů v o d y:

Zmateční stížnost, uplatňující důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 10 tr. ř. výtkou, že bylo nesprávně kvalifikováno poškození policejního komisaře Františka H-ě na těle za zločin podle § 153 tr. zák. místo za přestupek podle § 411 tr. zák., jest neodůvodněná. Zmateční stížnost tvrdí prostě bez bližšího odůvodnění o obecním radním, který je pověřen obecním zastupitelstvem, by konal v obci službu policejního komisaře, že není za všech okolností veřejným úředníkem ve smyslu §§ 153 a 101 tr. zák., a že nelze za výkon povolání ve smyslu § 153 tr. zák. považovati, když, vraceje se pozdě v noci domů, potká hlouček výtržníků a napomíná je ke klidu. Toto jeho jednání nemohlo prý se státi »výkonem povolání úředníka, který jest povinen obstarávati práce vlády« ani tím, že se výslovně prohlásil za policejního komisaře a v této své vlastnosti vyzval společnost obžalovaného k rozchodu. Toto skutkové zjištění jest předem uvéstí na správnou shodu s rozsudkem v tom, že podle jeho zjištění policejní komisař H., slyšev řev obžalovaného a dvou jeho společníků, šel na náměstí, by je vyzval ke klidu, takže o nějakém, snad náhodném setkání hloučku výtržníků nelze mluvit, ač pro právní posouzení bylo by zcela bezvýznamným, i kdyby bylo k zakročení došlo jen náhodně. Po právní stránce jest jediné rozhodující, zda zákrok policejního komisaře proti výtržníkům, kteří se podle zjištění soudu na náměstí ve S. rvali a křičeli, spadal do oboru péče o bezpečnost osob, ohroženou tímto jednáním. Péče ta patří podle § 27 čís. 2 obecního zřízení moravského do samostatného oboru působnosti obce, v němž obec může činiti opatření podle svého volného určení. Takovým volným určením bylo právě i pověření Františka H-ě obecním zastupitelstvem, by konal v obci službu policejního komisaře. Služba ta jest již svou podstatou právě výkonem péče o bezpečnost osob a majetku. Že jest služba ta obstaráváním úkolů vlády ve smyslu § 101 tr. zák. a že výkon této péče byl policejnímu komisaři svěřen mocí veřejného příkazu, usnesením příslušného k tomu obecního zastupitelstva, ani zmateční stížnost nepopírá. Tím jsou splněny všechny náležitosti, které §§ 101 a 153 tr. zák. vyžadují k pojmu veřejného úředníka, vykonávajícího své povolání.

Čís. 3695.

Na rozdíl od vychvalování zločinu, jež se může vztahovati i na zločin ještě nespáchaný, předpokládá vychvalování neb oslavování pachatele zločinu (§ 16 čís. 2 zák. na ochr. rep.), že zločin byl již spáchan.

Nespadá sem oslavování sebe jako budoucího pachatele zločinu, není-li v pachatelově činnosti i vychvalování zločinu, třeba i takového, jenž má býti teprve spáchan.

Stala-li se zmateční stížnost, uplatňující, že čin měl býti kvalifikován za přečin čís. 2, nikoliv za přestupek čís. 1 § 11 zák. na ochr. rep., bezpředmětnou vzhledem k čl. I (a VII.) rozhodnutí presidenta republiky z 19. října 1928, jest trestní řízení v tomto směru zastaviti.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1929, Zm I 585/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po neveřejném ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 10. srpna 1928, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným jen přestupkem podle § 11 čís. 1 zákona na ochranu republiky čís. 50/1923 sb. z. a n., nikoliv zločinem podle § 16 čís. 2 po případě přečinem podle § 11 čís. 2 téhož zákona, pokud se domáhala podřadění jednání obžalovaného pod ustanovení § 16 čís. 2 zákona na ochranu republiky. Pokud šlo již jen o trestný čin podle § 11 zákona na ochr. rep., zastavil řízení podle čl. I. rozhodnutí presidenta republiky o amnestii ze dne 19. října 1928. Tím stala se stížnost domáhající se kvalifikace činu za přečin — místo za přestupek podle § 11 cit. zák. bezpředmětnou.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost, domáhající se toho, by byl obžalovaný uznán vinným ve smyslu obžaloby zločinem podle § 16 čís. 2 zák. na ochr. rep., uplatňuje proti rozsudku, jenž kvalifikuje žalobní čin jen za přestupek § 11 čís. 1 zák. na ochr. rep., důvody zmatečnosti čís. 5 a 9a) — správně 10 — § 281 tr. ř. Ve směru formálním (čí. 5 § 281 tr. ř.) vytýká — aspoň zřejmým poukazem — že soud nepřihlíží k seznání svědka Jaroslava T-ého, který udal, že myslí, že závadná slova obžalovaného byly jenom tlachy za tím účelem pronesené, by se obžalovaný před přítomnými spolutrestanci dělal slavným. Výtka není podstatná, poněvadž soud nemusel přihlížeti k výpovědi svědka T-ého, přes to, že byla čtena při hlavním přelíčení, ježto ono seznání netýká se okolnosti pro otázku viny rozhodné. Trestného činu podle § 16 čís. 2 zák. na ochr. rep. se dopouští, kdo buď veřejně vychvaluje nebo schvaluje zločin uvedený v §§ 1, 2, 7, 8 zák. na ochr. rep., nebo kdo veřejně vychvaluje neb oslavuje pachatele takového zločinu. Obžaloba vinila obžalovaného jen, že svými slovy vychvaloval zločin. Pro skutkovou podstatu tohoto deliktu jest však okolnost potvrzená svědkem T-ým lhostejná, ježto se týká jen pohnutky, proč obžalovaný pronesl závadný výrok, takže soud ji směl pominouti mlčením. Mohla by ovšem míti význam pro otázku, zda chtěl obžalovaný svými slovy vychvalovati (oslavovati) pachatele zločinu, avšak jen tenkrát, kdyby byl skutečně pachatelem zločinu uvedeného v §§ 1, 2, 7, 8 zák. na ochr. rep., poněvadž na rozdíl od vychvalování zločinu, jež se může vztahovati i na zločin ještě nespáchaný, vychvalování nebo oslavování pachatele zločinu předpokládá již pojmově, že zločin byl již spáchan; nelzeť mluvit o pachateli, dokud nebyl spáchan neb aspoň podniknut čin; vždyť musí býti právě úmyslem vinníkovým, by vychvaloval neb oslavoval pachatele za jeho čin, buď že tímto způsobem projevuje s ním souhlas nebo zaň pachatele odměňuje.

Po věcné stránce (čí. 10 § 281 tr. ř.) namítá zmateční stížnost, že »správnější ještě (než pod čís. 2 § 11, čehož se domáhá zmateční stížnost v druhé řadě) — bylo by podřaditi jednání obžalovaného přísnějšímu předpisu § 16 čís. 2 zák. na ochr. rep., ježto obžalovaný výroky, které

soud vzal za prokázané, veřejně vychvaloval nebo oslavoval sebe jako budoucího pachatele zločinu podle § 7 čís. 1 zák. na ochr. rep., neboť chtěl se tím státí mezi svými spoluvězni slavným, obdivovaným, že jim oznámil, k jakému mimořádnému činu jest odhodlán». Než ani tato námitka neobstojí, nejen proto, že oslavování sebe, jako budoucího pachatele zločinu, — není-li v pachatelově činnosti obsaženo i vychvalování zločinu, třebas i takového, jenž má býti teprve spáchán — není již pojmově myslitelné, jak bylo výše vyloženo, nýbrž i proto, že soud zjistil, že smysl závažného výroku obžalovaného byl ten, že jím před více lidmi vyhrožoval prezidentu republiky zlým nakládáním (nemaje ve skutečnosti úmyslu ho zastřeliti), a že tímto hrubě zneuctivajícím projevem ho na cti urazil. Dává-li zmateční stížnost závažnému výroku libovolný jiný smysl, než jest obsažen v napadeném rozsudku, a na tomto vadném podkladě pak doličuje hmotně-právní zmatek čís. 10 § 281 tr. ř., neprovádí jej po zákonu. Bylo proto zavrhnouti zmateční stížnost v tomto směru jednak jako neodůvodněnou, jednak jako po zákonu a tudíž vůbec neprovedenou.

II. V druhé řadě domáhá se zmateční stížnost toho, by čin obžalovaného, zjištěný v rozsudku, byl kvalifikován nikoli za přestupek podle čís. 1 § 11, nýbrž za přečin podle čís. 2 § 11 zák. na ochr. rep. Tato část zmateční stížnosti, uplatňující zmatky čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř., stala se bezpředmětnou vzhledem ke článku I. a VII. rozhodnutí presidenta republiky z 19. října 1928, podle nichž trestní řízení pro přečiny a přestupky podle § 11 zák. na ochr. rep. spáchané do 28. října 1928 nemá býti zahájeno, a, bylo-li zahájeno, má býti zastaveno, ať jest ve kterémkoliv období, pokud ovšem nebyl vynesena právoplatný rozsudek odsuzující před 28. říjnem 1928, poněvadž v tom případě platí to, co ustanovuje rozhodnutí presidenta republiky o prominutí trestů vůbec (srovnej výnos min. sprav. ze dne 23. října 1928, Pres. 1301/28, čís. 42.453/28). Poněvadž za tohoto stavu věci mohlo dojít k rozhodnutí ve vyšší stolici jen pokud jde o případnou kvalifikaci činu žalobního za zločin podle § 16 čís. 2 zák. na ochr. rep., nezbyvá po zamítnutí zmateční stížnosti v tomto směru než zastaviti trestní řízení pro zbývající trestný čin podle § 11 zák. na ochr. rep.

Čís. 3696.

Ke skutkové podstatě přečinu podle § 14 čís. 5 zák. na ochranu republiky se vyžaduje, by se hanobení stalo takovým způsobem, že může vyvolati v posluchačích nepřátelské smýšlení proti republice, národu nebo národní menšině (způsob surový nebo štvavý).

Výrok: »u nás zákony platí pro nádeníka, na Slovensku pro dráteníka a ti druzí dělají co chtějí« spadá sem jen, chtěl-li jím pachatel hanobiti republiku výtkou, že obcházení zákonů trpí nebo podporuje, nikoliv, odsuzoval-li výrokiem tím jen osoby, které zákonů nedbají a je obcházejí.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1929, Zm I 417/29.)